

Вороніна Надія Вікторівна,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДО ПИТАННЯ ЩОДО СТРАХУВАННЯ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ

Правовий статус медичних працівників пов'язаний з особливостями їх професійної діяльності. Цінність життя і здоров'я пацієнтів як об'єктів медичної діяльності обумовлює встановлення високої відповідальності за професійні правопорушення, обмеження деяких конституційних прав медичних працівників, наявність особливого режиму виконання ними професійних обов'язків. Разом з тим, сама медична діяльність пов'язана з ризиком для життя і здоров'я лікаря (шкідливі умови праці, підвищені психоемоційні та інтелектуальні навантаження, відсутність засобів захисту і т.д.). Але цей ризик часто недооцінюється або ігнорується, оскільки правові та деонтологічні норми вимагають від медичних працівників реалізації прав і інтересів пацієнтів незалежно від будь-яких обставин. В Україні медичні працівники знаходяться в зоні підвищеного ризику, на 20 квітня 2020 р. 1074 працівників медичної сфери захворіли на COVID-19 [1]. Зазначені негативні аспекти медичної діяльності вимагають адекватної компенсації. Професійний ризик медичних працівників, що відображає особливості їх професійної діяльності і «негативний» елемент їх правового статусу, підлягає компенсації. Вона являє собою сукупність заходів і способів, спрямованих на підтримку гідного рівня життя, збереження працездатності, підвищення кваліфікаційного рівня, та компенсацію професійного ризику медичних працівників.

В Законі України «Про захист населення від інфекційних хвороб» визначено, що «захворювання на інфекційні хвороби медичних та інших працівників, що пов'язані з виконанням професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження збудниками інфекційних хвороб (надання медичної допомоги хворим на інфекційні хвороби, роботи з живими збудниками та в осередках інфекційних хвороб, дезінфекційні заходи тощо), належать до професійних захворювань. Зазначені працівники державних і комунальних закладів охорони здоров'я та державних наукових установ підлягають обов'язковому державному страхуванню на випадок захворювання на інфекційну хворобу в порядку та на умовах, установлених Кабінетом Міністрів України» [2].

Страховий випадок при пошкодженні здоров'я медичних працівників як складний юридичний факт характеризується наступними ознаками:

1) особливим характером пошкодження здоров'я (захворювання, яке могло бути викликано професійною діяльністю);

2) причиною виникнення захворювання (детермінація захворювання професійною діяльністю);

3) ступенем втрати працездатності;

4) встановленням факту заподіяння шкоди здоров'ю безпосередньо при виконанні професійних обов'язків (у випадках передбачених законодавством).

Будь-який страховий випадок характеризується кількома елементами, наприклад, при компенсації втрати працездатності в системі обов'язкового соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань крім факту ушкодження здоров'я, необхідно встановити зв'язок цього пошкодження з професійною діяльністю. Повинен бути встановлений певний характер захворювання, яке може бути обумовлено даної професійною діяльністю.

В Україні на сьогодні відсутня державна програми страхування медичного персоналу від COVID-19. Тому більшість лікарів не має відповідного медичного страхування, і в разі інфікування вірусом вони змушені будуть лікуватися за власний кошт. Верховна рада має визначити механізм, передбачивши в бюджетній програмі «Реалізація програми державних гарантій медичного обслуговування населення» або за рахунок резервного фонду уряд фінансування страхових виплат у таких випадках та в таких розмірах:

- у разі інфікування працівника – у 100-кратному розмірі прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року (210 200 грн).

- у разі смерті працівника – у 750-кратному розмірі прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року (1 576 500 грн) [3]. В даному випадку слід звернути увагу не лише на відшкодування шкоди, яка має здійснюватися у порядку державного забезпечення, а й з врахуванням цивільно-правових норм.

Перший Український Міжнародний Банк (ПУМБ) забезпечив за власний кошт півтори тисячі медиків медичним страхуванням від захворювання COVID-19 (коронавірус), незважаючи на те, що добровільне особисте страхування вимагає складання списків всіх застрахованих за письмовою згодою на страхування (особистий підпис кожного) і ще ряд додаткових витрат.[4, с.81]

Отже, необхідно внести зміни до Закону України «Про страхування», передбачивши обов'язкове страхування медичних працівників від COVID-19 «особисте страхування медичних працівників на випадок інфікування вірусом COVID-19 при виконанні ними службових обов'язків.

ЛІТЕРАТУРА:

1. В Україні понад тисяча медпрацівників захворіли на корона вірус. URL: https://24tv.ua/health/v_ukrayini_788_medikiv_zahvorili_na_koronavirus_n1327323
2. Про захист населення від інфекційних хвороб. Закон України від 06.04.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14>
3. Пропозиції Порошенка зі страхування медпрацівників на випадок інфікування COVID-19 внесені на розгляд бюджетного комітету ВР. URL: <https://censor.net.ua/ua/n3188408>
4. Кривенко Ю. В. Законодавство України щодо цивільно-правового захисту прав військослужбовців: історія та сучасність.// Актуальні проблеми держави і права. Збірник наукових праць. Випуск 78. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017-180 с. С.75-81

Глиняна Катерина Михайлівна,
кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Захист прав дитини в Україні є одним з основних напрямків діяльності держави. Україна як демократична держава дбає про інтереси неповнолітніх та малолітніх дітей, сприяє розвитку молодого покоління, задоволення його потреб. Для забезпечення дітям можливості визначити себе як особистість, реалізовувати свої можливості в безпечних і сприятливих умовах, в середовищі сім'ї або опікунів прийнято ряд документів на державному та міжнародному рівні.

Відповідно до п. 1 ст. 3 Конвенції ООН «Про права дитини» [1], схваленої резолюцією 44-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН 44/25 від 20.11.1989 р., ратифікованої Постановою Верховної Ради України від 27.02.1991 р. №789-ХІІ, в усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини.

Стаття 27 Конвенції ООН «Про права дитини» передбачає кожній дитині право на рівень життя, необхідний для її фізичного, розумового, духовного, морального та соціального розвитку. Батьки або інші особи, які виховують дитину, несуть основну відповідальність за забезпечення в межах своїх здібностей і фінансових можливостей умов життя, необхідних для розвитку дитини.